

יום העצמאות ה 73 למדינת ישראל

אחרית דבר :

"חלום ומעשה אינם שונים כל כך

כפי שנוטים לחשוב,

כי כל מעשי בני האדם בחלום יסודם

וגם אחריתם – חלום היא..

(מתוך : "אלטנוילנד" בנימין זאב הרצל)

"שיר המעלות

בשוב ה'

את שיבת ציון

היינו

בחלמים

"...

(תהילים קכ"ו)

אני מאמין (שחקי שחקי)

שאל טשרניחובסקי - אודסה 1892

שחקי, שחקי על החלומות,
זו אני החולם שח.
שחקי כי באדם אצמין,
כי עודני מאמין בך.

כי עוד נפשי דרור שואפת,
לא מכרתיה לעגל-פז,
כי עוד אצמין גם באדם,
גם ברוחו, רוח עז.

רוחו ישליך כבלי-הבלי,
ירוממו במתי-על;
לא ברעב זמות עבד,
דרור – לנפש, פת – לדל.

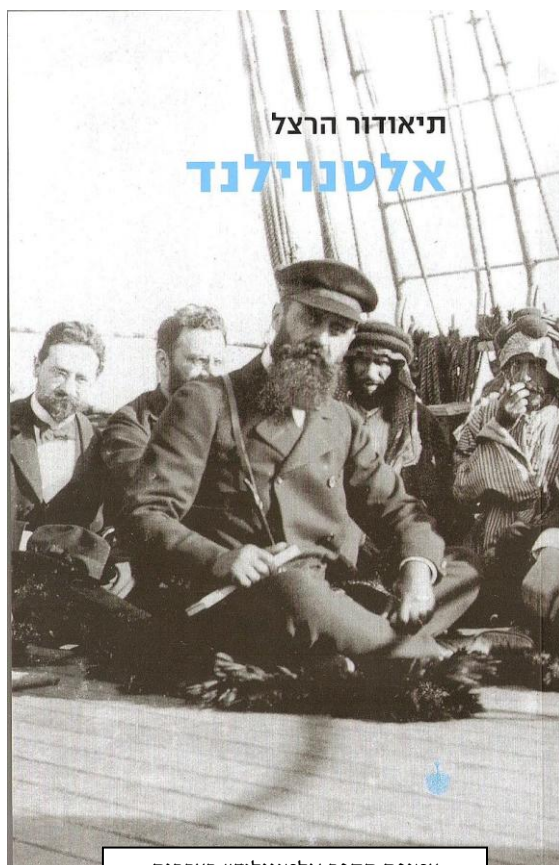
שחקי כי גם ברעות אצמין,
אצמין, כי עוד אמצא לב,
לב תקותי גם תקותיו,
יחוש אשר, יבין פאב.

אצמינה גם בעתיד,
אף אם ירחק זה היום,
אף בא גבא – ישאו שלום
אז וברכה לאם מלאם.

ישוב יפרח אז גם עמי,
ובארץ יקום דור,
ברזל-כבלי יוסר מנו,
עין-בעין יראה אור.

יחיה, יאהב, יפעל, יעש,
דור בארץ אמן חיי,
לא בעתיד – בשמים,
חיי-רוח לו אין די.

אז שיר חדש ישיר משורר,
ליכי ונשגב לבו ער;
לו, לצעיר, מעל קברי
מרחיק ולהגיד לך

עטיפת הספר אלטנוילנד" בעברית
בהוצאת 'בבל'

שבת
שילום

על הנצחה, זמנות ואיכרון

מדינת ישראל קבעה שהנצחת שמם של הנופלים ב"יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל" תיחשב החל משנת 1860 - השנה בה נחנכה שכונת "משכנות שאננים" שנבנתה ראשונה מחוץ לחומות ירושלים ביוזמת משה מונטיפיורי. ההשראה לשם השכונה נלקחה מספר ישעיהו (ל"ב, י"ח): **"וַיָּשֶׁב עַמִּי בְּנֹה שְׁלֹם וּבְמִשְׁכָּנֹת מְבֹטָחִים וּבְמִנוּחַת שְׁאֲנָנֹת"**.

פירוש המילה "שאננים" - יושבים לבטח בשלווה. אולם, המציאות היתה לגמרי הפוכה.. בשכונת "משכנות שאננים" נפל החלל הראשון שהונצח ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. אהרון הרשור - נפל בשכונת מגוריו ב' בטבת תרל"ג (5.1.1873) והיה בן-23 במותו. בשנת 1998 החליטה מדינת ישראל לצרף ליום הזיכרון את "חללי פעולות האיבה". החלל הראשון היה הסבא של יואל משה סלומון- הרב אברהם שלמה זלמן צורף. הרב צורף היה תלמידו של הגאון מוויילנא ושם משפחתו נבע ממקצועו. הוא עלה לארץ, השתתף בבניית בית הכנסת "החורבה" בעיר העתיקה בירושלים וביום י"ט באלול תרי"א (16.9.1851) נרצח בידי פורעים ערבים.

יום יציאת מצרים, המסופר בספר 'שמות'. הוא למעשה "יום העצמאות הראשון של עם ישראל" ואילו יום העצמאות הרשמי אותו אנו חוגגים היום הוא בפועל "ראש השנה" למדינת ישראל ויום חשבון הנפש לאומי.

סיום 'המנדט הבריטי' היה אמור להסתיים, בליל שישי בחצות (ה'-אייר) ולכן טקס הכרזת המדינה בתל אביב שארך 35 דקות, הוקדם באותו היום לשעה 16:00, קודם כניסת השבת. בירושלים שהייתה עדיין במצור לא היה ניתן לקיים את הטקס. חיים וייצמן - נשיא המדינה הראשון, שהה באותו הזמן בארה"ב. כשחזר, סירב לחתום על המגילה בטענה שראש הממשלה דוד בן גוריון חתם הראשון ותפס את מקומו של הנשיא שהיה אמור לחתום לפניו..

וקצת על פרשת "מצורע".." הרמב"ם התייחס לצרעת כעונש על חטא לשון הרע. מסופר על אחד מגדולי ישראל, שהקפיד מאד על שמירת הלשון. מה עשה כדי לא לכנות אדם שלא דיבר אמת "שקרן"? כך אמר: "ישנם אנשים בעלי זיכרון מעולה הזוכרים אירועים מלפני עשרות שנים, ואילו אותו אדם (שלא אמר אמת), מתעלה עליהם וזוכר דברים שלא היו מעולם".

מנחם קימלמן-קיבוץ ראש הנקרה

שיעור פרשת שבוע (10:30 - ברחבת ביה"כ): גילי זיוון

שבת פרשת תזריע-מצורע		ימי החול	
הדלקת נרות	18:50	זמן תפילין/טלית	05:12-05:19
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
שחרית א'	06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית ב'	08:30		
מנחה	13:30	סוף זמן ק"ש	09:22-09:26
		מנחה א' (בחד"א)	13:15
		מנחה משניות וערבית	19:00
שיעור-הרב ארי	18:00	שקיעה	19:15-19:11
צאת השבת	19:46	ערבית	20:10

אחות תורנית (נייד - 0523934505, קווי מקוצר-8080): חגית קאופמן

"וְזָכַרְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ" – עַל קְרִיאַת הַתּוֹרָה לַיּוֹם הַצֵּלֵא

אחד הרגעים המרגשים עבורי ביום העצמאות בתפילת שחרית הוא האזנה לקריאת התורה המיוחדת. מנהג קריאת התורה ביום העצמאות קיים כיום, ככל הנראה, בקיבוצי הקיבוץ הדתי בלבד. בשאר הקהילות שחוגגות לא קוראים בתורה (אא"כ חל יום העצמאות ביום בו ממילא קוראים בתורה, ואז יקראו את קריאת הפרשה על הסדר) ומסתפקים בקריאת פסוקי חזון אחרית הימים של ישעיהו הנביא (ישעיהו י'). בכל שנה אני מתפעל משיקול הדעת של מעצבי התפילה והקריאה.

אלו פסוקים קוראים ביום העצמאות? בראשית הדרך הועלו הצעות שונות. הרב חיים דוד הלוי הציע לקרוא את פסוקי התשובה שבפרשת ניצבים. פסוקים שמתארים את שיבת עם ישראל לארצו (דברים ל'):

(ג) וְשָׁב ה' אֶל-לִהְיֹדֶת אֶת שְׁבוּתָךְ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְּצָךְ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָךְ ה' אֶל-לִהְיֹדֶת שְׁמָה: (ד)
אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׂמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצָךְ ה' אֶל-לִהְיֹדֶת וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: (ה) וְהִבִּיאָךְ ה' אֶל-לִהְיֹדֶת אֶל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ וְהִיטְבָּךְ וְהִרְבָּךְ מֵאֲבֹתֶיךָ:

הצעתו לא התקבלה ומנהגנו לקרוא את פסוקי הפתיחה של פרשת עקב. פסוקים שיש בהם עידוד ודרבון לעם ישראל ערב כניסתם לארץ לקראת המלחמה עם הכנענים יושבי הארץ (דברים ז'):

(יז) כִּי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָה אוֹכַל לְהוֹרִישָׁם: (יח) לֹא תִירָא מֵהֶם זָכָר תִּזְכֹּר
אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֶל-לִהְיֹדֶת לְפָרְעָה וּלְכָל מִצְרַיִם:

בהמשך נמצא תיאור נהדר של ארץ ישראל על שלל מחצביה (דברים ח'):

(ז) כִּי ה' אֶל-לִהְיֹדֶת מִבִּיבֵי אֶל אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מִיָּם עֵינֹת וְתִהְיֶה יִצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהָר: (ח) אֶרֶץ
חֹטֶה וְשֹׁעֶרָה וְגֵפֶן וְתֵאנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדִבְשׁ: (ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכַּנְתָּ תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא
תִחַסֵּר כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנֶיהָ בְּרֹזֶל וּמַהֲרִיָּה תִחַצֵּב נְחֹשֶׁת: (י) וְאִכְלָתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכָתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ
עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

כמו בחנוכה ובפורים שלושה עולים לתורה ביום העצמאות. בפעם הראשונה שהאזנתי לקריאה חשבתי שהקריאה תסתיים במקום בו מסיימים לקרוא את פרשת עקב בימי שני וחמישי. 'וּבִרְכָתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ'. אלא שבעל הקורא לא עצר, והמשיך לקרוא עוד שמונה פסוקים:

(יא) הַשֶּׁמֶר לָךְ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שָׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מֵצִוְךָ
הַיּוֹם: (יב) פֶּן תֹּאכַל וְשָׂבַעְתָּ וּבָתִּים טִבִּים תִּבְנֶה וְיִשְׁבַּעְתָּ: (יג) וּבִקְרָךְ וְצִאנֶךָ יִרְבִּין וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה לָךְ
וְכָל אֲשֶׁר לָךְ יִרְבֶּה: (יד) וְרֵם לְבָבְךָ וְשִׁכַּחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ הַמוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:
(טו) הַמּוֹלִיכְךָ בְּמִדְבָּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נְחֹשׁ שָׂרָף וְעִקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין מַיִם הַמוֹצִיא לָךְ מִיָּם מִצּוֹר
הַחֲלָמִישׁ: (טז) הַמֵּאֲכִלְךָ מִן הַמֵּאֲכִלָּךְ אֲשֶׁר לֹא יִדְעוֹן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עֲנֹתְךָ וּלְמַעַן נִסְתָּךְ לְהִיטְבָּךְ
בְּאַחֲרִיתֶךָ: (יז) וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה: (יח) וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי
הוא הִנִּיתָ לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל לְמַעַן הָקִים אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם בְּיוֹם הַזֶּה:

ההחלטה לקרוא בחג פסוקים אלו, ולא להסתפק בקריאת הפסוקים 'הנעימים והיפים' בלבד, באה לומר ולהזכיר לנו שהמתנה הגדולה שקבלנו ביום העצמאות היא כלי נהדר שאפשר לממש באמצעותו רעיונות נשגבים. למדינת ישראל יש זכות קיום אלא שזכות זו מותנית בזכירה שהקב"ה הוא הנותן לנו כח לעשות חיל. עקרונות המוסר, הצדק והחסד של תורה ישראל הם אלו שצריכים לעמוד לנגד עיני מנהיגינו ועל פיהם אמורה מדינת ישראל להתנהל ולקבל החלטות.

פרשיית נגעי בתים שנקרא השבת בפרשת מצורע מחדשת שהצרעת יכולה לבוא לא רק על האדם ובגדיו, ובכך לסמן לו על הצורך לתקן דרכיו, אלא גם על יושבי הבית כולו. פעמים שאות הצרעת מכוון לכל יושבי הבית ולא אל הפרט בלבד. בד"כ התיקון החברתי הנדרש הוא נקודתי ("וְחָלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הִנָּע וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל מְחוץ לְעִיר") והבית ממשיך לעמוד על תילו. מדינת ישראל היא הבית הלאומי של כל יהודי העולם. בית בו אנו מרגישים תחושת מוגנות מפני הרוצים ברעתנו, וגם בית בו חיים בהרמוניה יחד כל יושבי הבית. בתפילה שנדע להכיר בטובה שהרעיף עלינו הקב"ה ונשכיל לתקן את הפגמים שבו, למען יעמוד ימים רבים.

יום עצמאות שמח!

הרב ארי' סט

שוב אל התפילות בבית הכנסת

אט אט מתחילים החיים לשוב למסלולם ואנו חוזרים לשגרה, גם אם שונה מעט מזו שהכרנו, ברוב תחומי החיים. לשמחתנו, גם התפילות בבית הכנסת חודשו והיקפן הולך וגדל עם הזמן. החל מהשבת הקרובה גם התפילה בערב שבת ומניין שני בשבת בבוקר יתקיימו בתוך בית הכנסת.

בית הכנסת פועל על-פי התו הירוק ומכיוון שכך יכולים להתפלל בו 214 א/נשים בו זמנית (50% מהתפוסה המקסימלית). על-מנת שנערים המגיעים בקביעות לתפילה, אך עדיין אינם יכולים להתחסן, יוכלו להשתתף בתפילה, הקצנו את עזרת נשים הימנית למי שאינו מחוסן והיא מופרדת משאר חלל בית הכנסת על-ידי יריעת ניילון. עזרת נשים השמאלית מיועדת לנשים שברשותן תו ירוק. נערות שעדיין אינן יכולות להתחסן המגיעות לתפילה, יתפללו בחלק שייועד עבורן בעזרת נשים השמאלית ויופרד על-ידי ניילון משאר עזרת הנשים.

נראה כי בקרב הציבור ישנם א/נשים המחכים בקוצר רוח לחזרה מלאה אל בית הכנסת והחזרה אליו תהיה בעבורם טבעית וקלה. ולעומתם ישנם שהתפילה במניינים השכונתיים נעימה וטובה להם והם יתקשו לחזור להתפלל בבית הכנסת. אין ספק כי עבור חלקנו הקורונה גרמה לשינוי מהותי בעולם התפילה ובהרגלי התפילה, לטוב ולמוטב. השנה האחרונה השפיעה על התפילה שלנו בתחומים רבים: תפילה בחוץ, בטבע; יותר אחריות אישית לקיומם ותפקודם של המניינים ומעורבות גדולה יותר בתפקידים הנדרשים (שליחי ציבור, קוראים בתורה) ומכיוון שכך גם גיוון רב יותר בבעלי התפקידים; תחושה קהילתית יותר, נעימה ופחות רשמית; קשר משמעותי (מעין 'גאוות יחידה') לקבוצת התפילה הקטנה, למניין החצר בעל האופי המיוחד בו בחרנו להתפלל; גמישות מסוימת בהפרדה בין גברים ונשים, ועוד. השינויים בתחומים אלו נתפסים בצורה שונה על-ידי מתפללים שונים, ומה שמהווה יתרון בשביל אחד, מהווה חסרון לאחר.

כעת, כשאנו מתחילים להתאושש, טוב להסתכל על החוויה הזו במבט בוחן ולשאול את עצמנו מה היינו רוצים לשמר מהתפילה במניינים השכונתיים בעת חזרתנו לבית הכנסת, באופן אישי ובאופן קהילתי? מה היה טוב ונעים במניינים הללו שלא היה קיים בבית הכנסת? מובן שהתשובות לשאלות אלו הן סובייקטיביות במידה רבה, אך ביכולתן לפתוח עבורנו פתח לדיון במקומה של התפילה בחיינו האישיים והקהילתיים וביכולת שלנו להפוך אותה למשמעותית יותר ופחות מובנת מאליה ובכך להפוך גם את החזרה אל בית הכנסת לאקט משמעותי ולא טכני בלבד.

אשמח לשמוע, מעל דפי העלון או בעל-פה.

שקמה בשם ואדנת דת

דברית שואה תאר אייל ביום הזכרון לשואה ולגבורה

בטקס שנערך בבית העלמין - "לכל איש יש שם"

היום לפני 60 שנה, בחודש ניסן 1961, החל משפטו של אדולף אייכמן שהיווה פתיחת סכר להשמעת עדויות רבות ומזעזעות משנות השואה. על משפט אייכמן כתבה פרופ' חנה יבלונקה: "המשפט התנהל... בשנת בר-המצווה של מדינת ישראל, יש בכך סמליות החורגת מן המקריות. בהגיע הבן לבר מצווה נוהג אביו לומר: "ברוך שפטרני מעונשו של זה". הנער מקבל עליו עול מצוות ומקבל אחריות. באופן מטאפורי ניתן לומר שבשנת בר המצווה של המדינה סימל משפט אייכמן את ראשית התבגרותה של ישראל. ביטוייה של נקודת מפנה זו היו בניסיון לנסח משמעות קיומה של המדינה, בקבלת האחריות על שמירת קיום זה ויותר מכל, בגיבושה של נקודת מבט היסטורית ארוכת טווח המעניקה מסגרת תוכנית, מושגית ופרשנית לזיכרון הכלל המשותף ובעקבותיו לזהות לאומית". משפט אייכמן היה ההזדמנות הראשונה בה ניתנה במה להשמעת קורותיהם של היהודים בימי השואה. פרופ' יבלונקה רואה בכך שלב משמעותי בצמיחתה ובהתבגרותה של מדינת ישראל הצעירה, שלאחר שנים עשרה שנות קיומה יכולה למצב את זכרון השואה כחלק מהזהות הלאומית של עם ישראל.

סבא שלי, קלמן ולדובר, קבור פה בבית הקברות בסעד מזה 24 שנים. כשאבא נשק לגיל גבורות גמלה בליבו החלטה להחליף את המצבה שעל קברו של סבא קלמן (כ 20 שנה לאחר פטירתו) במצבה שתנציח גם את זכרון של אמו רייצה ואחותו שיינדלה שנספו במנוסתן מאימת הצורר הגרמני ונפטרו באוזבקיסטן.

כשאבא הגיע לגיל גבורות בעת ביקור תיירותי באוזבקיסטן הוא חיפש בבית קברות מקומי את קברן של אמו ואחותו אך לא מצא זכר למותן במקום.

בספר תהילים נאמר "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה" (צ 10), כלומר אם שנות חיינו גברו מאד נגיע לגיל שמונים, לכן אומרת המשנה באבות "בן שמונים לגבורה" (אבות ה' 21). אין זה מקרי שדווקא סביב גיל שמונים, גיל גבורות, אבא שכדברי הפסוק מתהילים גבר בחייו על אתגרים וכך כבש הרבה יעדים, החליט להנכיח את זכרון של בנות משפחתו פה באדמת הנגב. נראה שאבא הגיע לשלב שיש בו התבוננות בוגרת ונינוחה שהביאה אותו לבשלות לסגור באיזשהו אופן את המעגל המשפחתי שנגדע.

בשנה האחרונה עת התמודדנו עם מציאות חדשה במגפת הקורונה לשורדי השואה שנותרו לבד בבית היו רגעי התמודדות שהחזירו אותם אחורה, להבדיל אלפי הבדלות וכך הם שיתפו: "פעם ראשונה מאז השואה שאני רואה בתי כנסת שנסגרים", "היינו סגורים בדיר חזירים ועכשיו אני סגורה בתוך קיבוץ עם שער נעול", "החוסר חופש הזה פתאם, אי אפשר לצאת, הרגשתי כאילו סגורים אותי", "לראות את הילדים שלי דרך גדר? כבר הייתי שם פעם", "הרבה ירוק בחוץ ובפנים סגורים, כמו אז".

אומנם מי אנו שנבקר את שורדי השואה, אבל על פניו משפטים אלו ודומיהם עלולים לעורר אצלנו תהיה – איך אפשר להשוות בין אז להיום? ואני שמחה על כך שלמרות שכמובן אנו במציאות מבורכת, שורדי השואה מעזים לומר את אשר על ליבם ומה שממתחולל בנפשם. זהו חלק מתהליך ההתבגרות שהחל כדבריה של פרופ' יבלונקה במשפט אייכמן לפני שישים שנה וממשיך מאז עד היום – לומר ולהגיד מתוך ידיעה שדברך ישמעו. בשישים השנים הללו לא מפסיקות להצטבר עוד ועוד עדויות ותגליות, גם שנדמה שעברו כל כך הרבה שנים ומה עוד אפשר לחדש, ישנם אנשים שמגיעים לבשלות שמאפשרת להם לתת מילים לחוויות שעברו ולספר את סיפורם האישי.

את הקרקע להשמעת הדברים יוצרת חברה שיש בה אוזן קשבת, תמימה, מכילה ומקבלת. מי יתן ונדע גם אנחנו ליצור בחלקה שלנו אווירה של רעות ושיח מכבד.

שנצרו בחיינו את נשמותיהם וזכרם של הנספים בשואה.

בין זכרון אישי לקולקטיבי – שארעדיז ואני

מוצאי יום השואה תשפ"א

כל שנה מתעוררת בי מחדש תחושת התדהמה, חוסר האונים והזעזוע לגודל הרשע והזוועה ולעומתה הגבורה האנושית המתגלמת בשמירה על צלם אנוש ועל החיים עצמם.

אני דור שלישי לשורדי שואה והגעגוע שליווה את סבתי בסיפורים על המשפחה הקרובה שגרה בעיירה שארעדיז שליד לודג' ליוו אותי מינקות. סבתי, הגב' בתיה ברין (לבית גודלביץ) ז"ל היתה מתכסה במבט מצועף ומרוחק ומספרת ברעד על משפחתה - משפחה של חסידי גור בעיירה קטנה בשם שארעדיז ליד עיר המחוז לודז', עיירה יהודית הטרוגנית ומגוונת עם דופק וקצב משל עצמה.

סבתא בתיה ספרה על המשפחה הענפה והמשפחה הגרעינית שלה, על אמה רחל – אשה חרוצה ועקרת בית נפלאה. מאמע קראה לה, נהגה להכין מאכלי שבת לעניי הקהילה בסוף העיירה וסבתי הייתה צריכה להניח את הסיר ולרוץ על מנת לא להלבין את פניהם.

אביה של סבתי- פנחס זליג היה איש גבוה וגייגני עדין נפש, התנדב בחסד של אמת, ודבר רע לא העלה על דל שפתיו. ביתם היה בית פשוט ומאמין ואהבה גדולה הייתה רקומה בחוטים עדינים וציבים בין בני המשפחה.

אהבתה הגדולה של סבתי היתה לשני אחיה שלא שרדו את המלחמה.

מרדכי האמיץ שהניח תפילין למרות שכבר היה אסור והסתכן בגרוש והאחות הקטנה איטליה שהיו לה זוג צמות ועיניים חומות חמות והייתה בת תשע שנים כשסבתי נפרדה ממנה לעולם.

לסבתי היו כל כך הרבה סיפורים, על החיים התמימים שהיו, עד היום יש לנו תמונה של הצגה "מלכת אסתר" שנערכה בבית יעקוב לצורך גיוס כספים לבית הספר. בתמונה ששרדה את המלחמה באופן לא ברור, כי גם תמונות לא שרדו בגטו, רואים את צדודית פניה של סבתא בתור נערה, מהתמונה בה יש כארבעים בנות, סבתא ועוד שתיים שרדו. מסיפוריה, האנשים הריחות והמראות קרמו עור וגידים וגם בעיניי הכל עמד וקפא במרחק נגיעה ממש, הגעגוע היה יותר מציאתי מהחיים עצמם.

הגעגוע של סבתי למשפחה ולחיים שאבדו עבר בשירים ביידיש, בהידוק השמיכה, במרק תפוחי אדמה הריחני ובמבט שראה מעבר למימד הזמן.

מהו זכרון? "בעבור זה עשה לי ה' בצאתי ממצרים" כן אנחנו לא היינו שם, אבל היום בימים אלו אני מרגישה שאני חיה בתודעת קיום אחרת ונעה באמפליטודה בין זכרון אישי וזכרון קולקטיבי ועם תחושת אחריות לזכרון.

תחושת הגעגוע של סבתי הדהדה בי והפכה לתחושת אחריות אינסופית למה שאנחנו בוחרים לעשות ולהיות ולידיעה שאנחנו חייבים תמיד לעשות את המקסימום ולנצח, כי משפחה זו משפחה גם במרחק של שנים.

לקראת בת המצווה של דביר ביתנו החלטנו לתרום ארון קודש לתפילת ילדים עם ספרי תורה קטנים ופרוכת בה רואים את ילדי וילדות ישראל לומדים מתוך ספר תורה. הפרוכת מהדהדת וקשורה בפרוכת שנרקמה בעבר ע"י סבתא רבא שלי - סבתא רצי נויבואר ז"ל להנצחת בנה יהושע הי"ד ובעלה הרב יקותיאל נויבואר הי"ד שנספו בברגן בלזן. הפרוכת נרקמה על בד לבן בחוט לבן ועליה היה רקום: "לך דומיה תהילה" (תהלים ס"ה, ב'), הפרוכת הייתה

תלויה בקיבוץ טירת צבי בימים נוראים, לימים זלדה כתבה על הפרוכת את שירה הידוע. אנו שמחים בפרוכת לילדים ורואים לנכון להנציח ולהחיות את זכרון ילדי ישראל שנספו ובניהם ילדי משפחתנו מהעיירה שארעדז בפולין שנקטפו באיבם:

מרדכי בן רחל ופנחס זליג גודלביץ הי"ד

איטלה בת רחל ופנחס גודלביץ הי"ד

אלעזר בן שרה רבקה ויהודה יואב ברין הי"ד

ליפא בן גולדה ויצחק ברין הי"ד

יהודה יואב בן גולדה ויצחק ברין הי"ד

יהושוע בן רצי והרב יקותיאל נויבואר הי"ד

ואלחנן בן רבקה ויוסף נויבואר מטירת צבי ז"ל.

על הפרוכת כתוב: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו" (תהילים קי"ח כ"ד).

באופן פרדוכסלי וכואב, אכן כל יום שלנו, מבוגרים וילדים הוא יום שקבלנו מהקב"ה והבחירה שלנו מתוך זכרון היא לחיות בתודעה בה נוכל לשמוח ולהצמיח.

השבת האחרונה השבת שבין יום השואה ליום הזכרון לחללי צהל ויום העצמאות, עם התחדשותה של תפילת ילדים בשיתוף עם ועדת דת החלטנו להתחיל את השימוש בארון בזמן התפילה וכולנו תקווה שתפילותינו ותפילות ילדינו יתקבלו בברכה אצל בורא עולם, אמן.

באהבה וגעגוע,

משפחת אבן חן נויבואר

פרשת תזריע-מטות – חידות א' ב'

השבת נקרא שתי פרשות יחד – תזריע ומצורע. הפרשות עוסקות בנושא אחד – נגע צרעת. בדרך כלל, כשאדם חולה הוא פונה לרופא כדי שיעזור לו. בנגעי צרעת על האדם לפנות אל הכהן. תפקידו לאבחן את סוג הצרעת ולקבוע אם האדם טמא או טהור.

הצרעת עלולה להופיע לא רק בגופו של האדם אלא גם בשערות ראשו, בבגדיו ואפילו בקירות ביתו. חז"ל ראו בצרעת עונש ואזהרה לאדם שעוסק בלשון הרע וברכילות. דיבור רע יוצר מחלוקות ומריבות בין אנשים. עונשו של המצורע שישב לבד, ללא חברת אנשים. שם יחשוב על מעשיו, יתקן את דרכיו, ישנה את התנהגותו ויחזור בתשובה.

כשהכהן רואה שהמצורע נרפא מהצרעת הוא מסייע לו להיטהר ע"י טקס מיוחד וקרבתו יחודיים. פרשת מצורע מסתיימת בדינים והלכות נוספות של טומאה וטהרה.

הרב ארי'

א – עץ גבוה שמביא המצורע ביום טהרתו	ל – צבע שהוא סימן לטומאה
ב – מצוה מיוחדת שמקיימים ביום השמיני ללידת התינוק	מ – מקום מושבו של המצורע בימי טומאתו (שתי מילים)
ג – השערות שמעל העין (אידן הן קשורות לטהרת המצורע? תחילת פרשת מצורע)	נ – כינוי לפצעי הצרעת
ד – הכהן שם אותו על בוהן ידו הימנית של המצורע וגם על בוהן רגלו הימנית ועל תנוך אצבעו הימנית	ס – אותה מביא המצורע כקרבן מנחה
ה – השלימו: "נגע צרעת כי תהיה באדם והוא אל _____"	ע – מכסה את גוף האדם
ו – השלימו: "והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרימים _____ יהיה פרוע" (הסבירו את הפסוק)	פ – שאלת אתגר: מילה נרדפת ל'התרחב' או 'התפשט'
ז – על פני האיש. גם עליו יכולה להיות צרעת	צ – סוג של בגד שיכול להיות בו צרעת
ח – מי מעיין נקראים בתורה: מים _____	ק – אדם ללא שיער (גם לשם יכולה הצרעת להגיע...)
ט – דין המצורע כשכל גופו צרעת	ר – שם שופך הכהן את שארית השמן
י – צבע ירוק כהה וחזק (רמז: צרעת הבגד)	ש – מכת מצרים שמוזכרת בפרשה
כ – מטמא ומטהר את המצורע	ת – מצורע עני יכול להביא שנים כאלו לקרבן (רמז: בעל חיים)

עבודת ה' – עבודה מצויה

בניגוד לתפישת הנצרות המעמידה את עבודת ה' על דברים שבלב המציינת את האלמנטים הרוחניים שבאדם, בעולם התורה לא קיים כלל 'עבודת ה' ברוח' או בתודעה בלבד. רוח האדם אינה קיימת כלל מצד עצמה. התורה לא ניתנה לנפש האדם היא ניתנה לאדם.

מה שקיים בפועל הוא רוח האדם שהוא בשר ודם. כאשר מדובר על עבודת ה', מדובר באדם כמות שהוא, דווקא במתכונתו הטבעית על כל נגיעה, תחלואה וזוהמתה. כאן (בפרשתנו) בא לידי ביטוי הנושא הגדול של המצוות המעשיות - עבודת ה' בגוף.

(מתוך ישיבת שנים של שיחות על פרשת השבוע - ישעיהו לייבוז'ץ')

לדליה ויצחק דן ולכל המשפחה
ברכות לבר המצווה
של הנכד - אנוני
בנס של תלמה וצמחי אברהם
איחולים למחלות ולנחת!

וּנְשֵׁאֲרָנוּ מֵאֹדֶּה לַנְּפִשׁוֹתֵינוּ...

את הדברים הבאים אני כותב קודם כל לעצמי, אך מציע גם לכם לקרוא. בעיקר, אם אתם נוהגים ברכב או בקלנועית, או אם אתם הורים לילדים, או אם אתם סבים לילדים צעירים...

ביום שישי לפני שבועיים, ערב שביעי של פסח, קרה אסון נורא בכפר מימון, כאשר ילד בן כשלוש וחצי רץ לכביש, ונפגע למוות מרכב שעבר במקום.

אסון נורא, שלעניות דעתי יכול לקרות, חס וחלילה, גם אצלנו, בכל יום ויום.

בעיר יש כללים ברורים – הכביש הוא המקום של כלי הרכב, והמדרכה היא המקום של הולכי הרגל. את הכביש חוצים רק במעבר חצייה, ורק לאחר שמסתכלים היטב לצדדים.

אצלנו בסעד המצב שונה לחלוטין. כל כביש בתוך הקיבוץ משמש גם לכלי רכב, גם לרוכבי אופניים, וגם להולכי הרגל. בנוסף לכך, יש צמתים רבים בהם שבילים של הולכי רגל ורוכבי אופניים, חוצים כבישים בהם נוסעות מכוניות. חלק מהצמתים מסוכנים עוד יותר, כי רוכב האופניים מגיע בירידה, במהירות רבה, ולעיתים, מתפרץ לכביש.

אז מה עושים כדי שלא יקרה לנו אסון ח"ו?

ראשית, במספר מקומות במשק, כמו למשל בשביל שיורד מהבתים הכוללים לאולם הספורט, לפני שהוא חוצה את הכביש (שבין הבתים הכוללים לבית הספר הישן) יש מחסום מברזל, שנועד כדי לחייב את רוכבי האופניים להאט לפני חציית הכביש. לצערי, פעמים רבות כשאני עובר במקום, אני נאלץ לעצור בכדי לסגור את המחסום, כי מישהו החליט לפתוח אותו, והשאירו פתוח.

שנית, לכל הנוהגים ברכב –

1. רצוי שניסע כמה שפחות בתוך הקיבוץ (או בלשון המייסדים "בתוך המחנה"), וכאשר אנחנו בכל זאת נוסעים בכבישים הפנימיים, לנסוע לאט ולשמור על ערנות רבה וזהירות מירבית.
2. כאשר אנחנו מחנים את הרכב, להקפיד לעשות זאת במקומות המתאימים, ולא במקומות בהם הרכב שלנו חוסם לאחרים את שדה הראייה.
3. להמעיט עד כמה שניתן נסיעה ברוורס, וכאשר חייבים לעשות זאת, להיות בטוחים ב"מיליון אחוז" שאין אף ילד מאחורינו.

שלישית, לכל ההורים והסבים –

1. לשוחח עם הילדים שוב ושוב, להסביר את הסכנות, וללמדם להאט לפני צומת ולהסתכל היטב לצדדים.
2. להדגיש לילדים את חובת העצירה וההתבוננות כשיורדים במהירות (למשל בצומת חברת הנוער).
3. כאשר אנחנו אחראים על ילדים קטנים, לשים לב שהם לא עוזבים אותנו פתאום ורצים לכביש (כי הם ראו משהו מעניין, או ראו שאבא/אמא הגיעו).

ולבסוף – להתפלל לקב"ה, שכולנו נגיע הביתה תמיד בשלום.

בשורות טובות!

יחזקאל זינגר

לעמיתא לאטא
מלך טוב לבר המצווה
שתזכה לצמות, לפרוח ולהצליח!
קהילת סעד ומשפחתון הדד

למרים ופתי, ולכל משפחת צרפתי המורחבת

ברכות חמות לראש מינוייה של:

ד"ר רחל צרפתי

לאוצרת הראשית של הארץ לתרבות ואומנות יהודית באוניברסיטת ישראל בירושלים

מאחלים לך הצלחה, ולכבד הרבה נחת.

כבת קיבוץ סעד - גאווהנו עלייך!

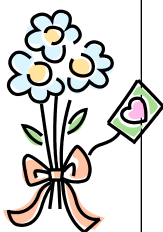
קהילת סעד

למשה בן צבי מלך טוב להולדת הנינה

בת אמצאי וחנניה צ'ולק, נכדה ליהודית ומנחם וידן - איינהורן

איחולים לשמחות ולנחת!

בואכם לליל-3אתכם לליל

לעמית גינזברג – ברכות לרגל שחרורך מצה"ל
נחיתה רכה ומוצלחת באזרחות, הצליחי בכל אשר תפני!

ליובל עקיבא – ברכות לרגל גיוסך לצה"ל
הצלחה רבה בהמשך הדרך ויהי הי עמך!

צוות חומ"ש וקהילת סעד